

FOSSIELVRIJ NL

JAARVERSLAG 2020

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord bestuur	4
Woord vooraf van Liset	5
2020 in het kort	6
Dit is Fossielvrij NL	8
Uitgelicht: ABP Fossielvrij	10
Uitgelicht: Reclame Fossielvrij	12
Uitgelicht: Fossil Free Culture NL	14
Fossielvrij binnen de klimaatbeweging	16
Team & organisatorisch	17
Interview met de voorzitter	19
Fossielvrij groepen	20
Wereldwijd	22
Financiën	24
Colofon	26

VOORWOORD BESTUUR

Welkom bij Fossielvrij NL's jaarverslag van 2020, een veelbewogen jaar.

Covid-19 heeft nogmaals onderstreept hoe urgent de klimaatcrisis is. Maar de pandemie eiste zoveel aandacht van de politiek op dat beslissingen over de reductie van broeikasgassen werden uitgesteld. Ondertussen laten de nieuwste klimaatwetenschappelijke inzichten zien dat klimaatactie nooit urgenter was dan nu. Gletsjers, ijskappen en het ijs op Groenland smelten sneller dan eerder gedacht, met alle gevolgen van dien voor de zeespiegelstijging.

Het afgelopen jaar werd de roep om verregaande klimaatactie luider en werd die gedragen door een bredere groep mensen. Fossielvrij NL speelde daarbij onverminderd een belangrijke rol: we zetten talloze acties op touw, en we verbinden en ondersteunen groepen in de beweging om een rechtvaardige en leefbare wereld dichterbij te brengen. Deze beweging wint aan kracht. We zien dat we een grote impact hebben op het maatschappelijke debat over de energietransitie.

De stichting spreekt zich op grond van het nieuwe DNA solidair uit met een intersectionele strijd voor rechtvaardigheid en draagt dat ook uit -- zowel binnen de klimaatbeweging als daarbuiten.

Het is ook een intensief jaar geweest, omdat de financiële situatie is veranderd. De eenmalige gift van de Nationale Postcode Loterij is helaas niet omgezet in een structurele, jaarlijkse gift. Door het wegvallen van deze inkomstenbron moest de financieringsstructuur herontwikkeld worden. We kijken met trots naar de crowdfundingcampagne die begin 2021 de relevantie en de steun liet zien voor ons werk. We zijn ook 350.org, Grassroots Foundation, Both ENDS en Patagonia dankbaar voor hun vertrouwen en financiële steun het afgelopen jaar.

Al met al kijkt het bestuur met tevredenheid terug op het afgelopen jaar. De druk wordt groter op de fossiele industrie en de fossielvrij campagnes zijn daarbij toonaangevend.

Namens het bestuur,
Vatan Hüzeir (voorzitter)

In april 2020 vormen activisten van de Fossielvrij beweging samen de woorden 'veerkracht' en 'solidariteit' tijdens de Climate Strike Online

WOORD VOORAF VAN LISET

We begonnen het jaar 2020 enthousiast met de nieuwjaarswens: "See you in the streets in 2020". Te midden van de eerste heftige storm van het jaar dachten we nog dat we veelvuldig de straat op zouden gaan om klimaatactie te eisen. Hoe anders zou het lopen. Het coronavirus gooide roet in het eten en had de rest van het jaar een grote invloed op de samenleving, al onze levens en ons werk. De klimaatbeweging die in 2019 aan zo veel kracht had gewonnen, kwam voor grote uitdagingen te staan. Het was lastig om het klimaat hoog op de politieke agenda te houden. Zonder mobilisaties op straat en fysieke bijeenkomsten hebben we op nieuwe manieren van ons laten horen.

In plaats van 'het jaar van de straat', werd 2020 het jaar van aanpassen en creatief zijn. 2020 werd het jaar van Black Lives Matter, waarmee wij ons - samen met de klimaatbeweging - solidair toonden. 2020 werd het jaar van 'Just Recovery', en brede samenwerking met verschillende organisaties voor een rechtvaardig en duurzaam herstel na COVID-19. 2020 werd het jaar van vernieuwde focus en energie om het grootste pensioenfonds van Nederland en Europa, het ABP, te bewegen fossielvrij te worden. 2020 werd het jaar waarin de nieuwe Reclame Fossielvrij campagne een historische overwinning boekte; Amsterdam die als eerste stad ter wereld een verbod op fossiele reclames wil invoeren!

2020 werd een uitdagend, bijzonder jaar voor Fossielvrij NL. Lees in dit jaarverslag over de creativiteit van de beweging, de uitdagingen waar we voor kwamen te staan en belangrijke campagne-overwinningen.

Liset Meddens tijdens de Black Lives Matter demonstratie in Amsterdam-Zuidoost. Foto: Marianna van der Stel

2020 IN HET KORT

JANUARI

De Vies Pensioen campagne tegen de fossiele investeringen van het horeca pensioenfonds wordt gelanceerd met een creatieve actie en een petitie

Fossil Free UvA komt in actie tijdens de Shell Must Fall actie-week

FEBRUARI

Fossil Free Maastricht organiseert een debat op Maastricht University over ABP's fossiele investeringen

Reclame Fossilvrij lanceert het burgerinitiatief 'Verbied fossiele reclame'

MAART

Fossil Free Feminists lopen mee met de Women's March

Lockdown: we passen ons aan en leren ons nog beter digitaal organiseren

APRIL

#ClimateStrikeOnline: We doen mee met de digitale staking van Fridays For Future

WIN: Bestuursrechter geeft Amsterdam Fossilvrij gelijk in zaak Sluisbuurt.

We lanceren de principes voor een Just Recovery samen met 350.org

Samen met verschillende partners organiseren we een online webinar reeks: "Klimaatstrijd in Crisistijd"

MEI

We doen mee met de Shell Must Fall actie van Code Rood in Den Haag (Reclame Fossilvrij) en Amsterdam (ABP Fossilvrij)

JUNI

We spreken ons uit in solidariteit met de Black Lives Matter-beweging

Amsterdamse gemeentebestuurders lanceren hun campagne 'Vies Pensioen' gericht op ABP's fossiele investeringen

We lanceren het Beter uit de Crisis manifest in een brede, progressieve coalitie

JULI

Petitie-overhandiging Schoon Pensioen aan pensioenfondsen PH&C; 1300 handtekeningen

Succesvolle actie tegen Shell bij het Boerhaave museum van Fossilvrij Onderwijs & XR Leiden

Ons nieuwe fossilvrij DNA is af!

AUGUSTUS

Onderzoek in Trouw dat laat zien dat fossiele investeringen overschat worden door pensioenfondsen

SEPTEMBER

WIN Fossil Free Culture NL: het Concertgebouw breekt de banden met Shell en bereikt daarmee een geheel fossilvrij Museumplein!

Voor het eerst een publiek debat over de hindermacht van fossiele reclame in Pakhuis de Zwijger, geïnitieerd door Reclame Fossilvrij

OKTOBER

We lanceren onze hernieuwde ABP fossilvrij campagne, met actie met docenten in Amsterdam en een petitie

Reclame Fossilvrij initieert protest tegen Shell als eregast op de Nationale Klimaatdag met opinie in AD namens meerdere klimaatgroepen

NOVEMBER

Gemeente Groningen roept ABP op te stoppen met investeren in fossiel

Amsterdamse ambtenaren overhandigen hun Schoon pensioen petitie aan het ABP-bestuur met 2000 handtekeningen

Klimaatzaak Shell van start in de rechtbank

DECEMBER

ABP fossilvrij actie zoom/teams achtergrond

WIN Fossilvrij Reclame: Amsterdam eerste stad ter wereld die fossiele reclame wil gaan verbieden.

Verbod op fossiele reclame staat voor het eerst in verkiezingsprogramma's

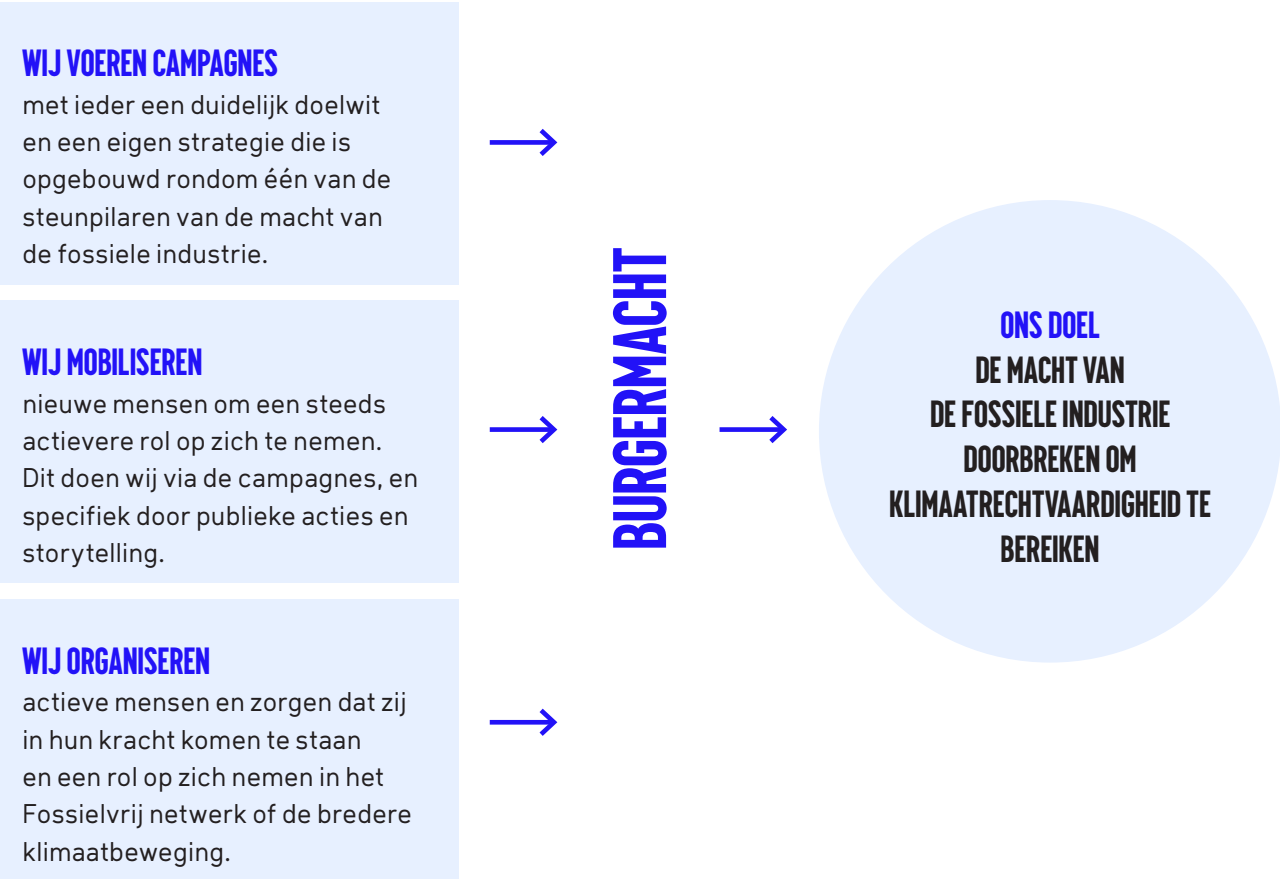
DIT IS FOSSIELVRIJ NL

Fossielvrij NL is een kleine, krachtige organisatie met betrokken mensen, in het hart van de Nederlandse klimaatbeweging. Met een klein team zetten we focuscampagnes op en steunen we de fossielvrij beweging.

VISIE

Een wereld in ecologische en sociale balans, geworteld in rechtvaardigheid en bevrijd van de fossiele industrie.

THEORY OF CHANGE

ABP FOSSIELVRIJ

Met hernieuwde energie bouwen we aan burgermacht om ABP fossielvrij te krijgen.

Sinds het begin van onze beweging in 2014 werkt Fossielvrij NL aan het fossielvrij krijgen van ambtenaren- en docentenpensioenfondsen ABP. Na een vliegende start zette ABP duurzaamheid hoog op de agenda en bouwde een aanzienlijk deel van de fossiele portefeuille af. Maar daarna ging de voortgang trager. In 2020 investeerde ABP 17,4 miljard euro in de fossiele industrie.

Wij geloven dat ABP alleen verandert als we een grote burgermacht opbouwen. Samen met een groeiende groep pensioendeelnemers willen wij ervoor zorgen dat dit pensioengeld niet langer in de veroorzakers van de klimaatcrisis investeert, maar in duurzame, rechtvaardige oplossingen voor de toekomst. Door onze pijlers op ABP - het grootste pensioenfonds van Europa - te richten, kunnen wij grote financiële en maatschappelijke impact bewerkstelligen met een internationaal rimpeleffect.

ABP stelt begin 2022 het nieuwe beleggingsbeleid vast. Door de traagheid waarbinnen veranderingen bij ABP plaatsvinden, is 2020 en 2021 dus hét moment waarin de druk op ABP verhoogd moet worden. Het Fossielvrij NL team besloot daarom - met input vanuit de beweging en belangrijke partners - de ABP Fossielvrij campagne als focus-campagne te kiezen.

WAT GEBEURDE ER IN 2020?

In oktober 2020 lanceerden we de hernieuwde ABP campagne met een nieuwe petitie, en een visuele actie samen met Teachers for Climate en andere docenten bij het kantoor van ABP's uitvoerder APG in Amsterdam. Met twee grote banners lieten we zien dat we na jarenlange strijd nu de druk gaan opvoeren, om niet meer los te laten.

We organiseerden maandelijkse meet-ups, waarin we ABP-deelnemers informeerden over het beleggingsbeleid van ABP, en hen aan elkaar koppelen om gezamenlijk actie te voeren. Al snel ontstonden er binnen onderwijs- en publieke instellingen initiatieven om de druk op ABP te verhogen, zoals bij rijksambtenaren, waterschappers en hogeschool-docenten op de HU, HvA en Inholland. Aangezien de werkgevers een belangrijke gesprekspartner zijn van ABP, en in het bestuur en verantwoordingsorgaan vertegenwoordigd zijn, zou stellingname van werkgevers ABP enorm onder druk zetten. Daarom hebben wij een digitaal petitieplatform opgezet: met een open brief kan de werkgever snel en gemakkelijk gevraagd worden om zich uit te spreken tegen de fossiele investeringen van ABP.

Lancering vernieuwde ABP Fossielvrij campagne, Amsterdam. Foto: Laura Ponchel

Frank, docent Nederlands legt uit waarom beleggen in fossiele bedrijven een slechte investing is. Foto Laura Ponchel

WHAT'S NEXT?

Met de duizenden ABP-deelnemers die zich uitspreken voor een fossielvrij pensioen staan we in de startblokken om er in 2021 voor te zorgen dat ABP gaat divesteren uit de fossiele industrie. Met een nieuw onderzoek laten we zien dat ABP vaak tegen klimaatresoluties stemt, en dus een obstakel in de transitie is. We gaan de verhalen van de mensen vertellen die geraakt worden door ABP's investeringen in fracking in Argentinië. En we bouwen de druk op met creatieve, publieke - online én offline - acties. Daarnaast delen we kennis, trainen en verbinden we deelnemers aan elkaar, zodat hun burgermacht versterkt wordt.

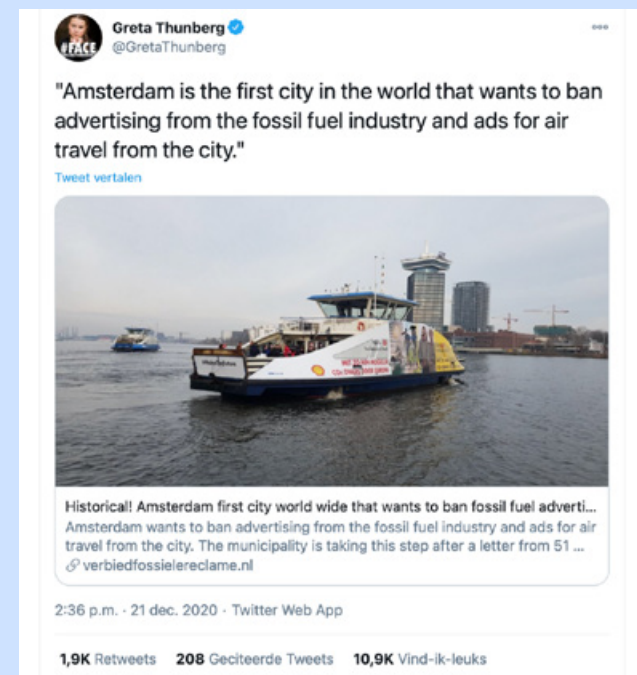

Solidariteitsactie voor gemeenschappen in Argentinië die getroffen worden door ABP's investeringen in fracking, voor het Maagdenhuis in Amsterdam. Foto: Laura Ponchel

RECLAME FOSSIELVRIJ

Amsterdam is de eerste stad ter wereld die fossiele reclame wil weren.

In oktober 2019 startte de nieuwe groep Reclame Fossielvrij – vanuit Fossielvrij Onderwijs en Den Haag Fossielvrij – met een ambitieuze missie: een verbod op fossiele reclame en marketing realiseren in heel Nederland. Net als ook tabaksreclames verboden zijn. Want momenteel kan de fossiele industrie ons misleiden en verleiden om alles bij het oude te laten met hun greenwashing en marketing, waarmee fossiele reclame een belangrijk obstakel is in de transitie. Als het lukt om een verbod op fossiele reclame te krijgen, zou dit bovendien een belangrijke bijdrage leveren aan het ontmantelen van de sociale legitimiteit van fossiele bedrijven.

WAT GEBEURDE ER IN 2020?

In februari lanceerde Reclame Fossielvrij hun burgerinitiatief voor een wet die fossiele reclame verbiedt. Inmiddels is de petitie 7000 keer ondertekend.

Naar aanleiding van een brief die Reclame Fossielvrij samen met 51 partners en (lokale) klimaatgroepen ingediend heeft, werd eind december door de gemeenteraad in Amsterdam een motie aangenomen om fossiele reclame in de stad te weren. Een grote overwinning! Het nieuws werd zelfs door de jonge klimaatactivist Greta Thunberg getweet en bereikte zo een groot publiek. In navolging van Amsterdam, gaan er nu door heel Nederland, en zelfs over de hele wereld, stemmen op om het Amsterdamse voorbeeld te volgen.

In mei 2021 volgde de eerste concrete stap: de Amsterdamse metro heeft fossiele reclames voor de luchtvaart en auto's in de ban gedaan. Dit haalde het nieuws in Nederland, maar ook in de VS en Australië, en het kwam voorbij op BBC World.

In de laatste maanden van 2020 richtte de groep hun pijlen op de politiek, vanwege de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. Met een succesvolle campagne is het gelukt om zeven politieke partijen een verbod op fossiel reclame in hun verkiezingsprogramma's op te laten nemen. Terwijl een verbod op fossiele reclame aan het begin van 2020 nog een nieuw thema was, lijkt het concept begin 2021 al serieus ingeburgerd.

Reclame Fossielvrij tijdens de aandeelhoudersvergadering van Shell, Amsterdam. Foto: Marianna van der Stel

WHAT'S NEXT?

In 2021 wordt de focus gelegd op het reclameverbod onderdeel maken van de gemeentelijke verkiezingsprogramma's, en worden de pijlen gericht op fossiele advertenties in kranten.

Ook wordt het begrip 'Social Tipping Point' gelanceerd, om het nieuwe kabinet de kracht te laten zien van maatregelen die snelle veranderingen teweeg kunnen brengen. Het reclameverbod en divesteren zijn beide social tipping-point interventies.

Reclame Fossielvrij in actie tegen de samenwerking tussen Shell en het Rijksmuseum Boerhaave in Leiden. Foto: Teresa Borasino

FOSSIL FREE CULTURE NL

Concertgebouw breekt de banden met Shell, dus een fossielvrij Museumplein!

Kunstenarscollectief Fossil Free Culture NL heeft het sinds 2016 hun missie gemaakt om een einde te maken aan de fossiele sponsoring van culturele instellingen. Met krachtige, creatieve performances gaan ze te werk om de banden tussen culturele instellingen en de fossiele industrie te breken, met het doel om de sociale legitimiteit (social license to operate) af te laten brokkelen.

En met succes! Eerder al, in 2018, lukte het om de druk op het prominente Van Gogh Museum zo op te bouwen dat ze hun sponsorcontract met Shell opzegden.

WAT GEBEURDE ER IN 2020?

Na een reeks van drie performances van Fossil Free Culture NL in 2019, verbrak in 2020 het Concertgebouw in Amsterdam de banden met Shell. Met deze geweldige overwinning is niet alleen het Concertgebouw, maar het hele Museumplein in Amsterdam officieel fossil free. Wat in 2016

onmogelijk leek is in vier jaar tijd behaald. Dit krachtige signaal laat zien hoeveel impact de fossielvrij beweging heeft.

Na het groots vieren van hun overwinning met confetti, muziek en een nieuw straatbordje, togen de kunstenaars naar kinderwetenschapsmuseum NEMO: het laatste museum in Amsterdam dat banden heeft met Shell, en het nieuwste target van Fossil Free Culture NL.

NEMO ontvangt niet alleen sponsoring van Shell, maar ze werken ook samen met hen om lesmethode 'Maakkunde' voor basisscholen te maken. Zoals de kunstenaars van Fossil Free Culture NL stellen: "Wij accepteren niet dat een kindermuseum een partner is van een klimaatontkenner, verwoester en mensenrechtenschender zoals Shell". Genoeg reden om ook aan deze samenwerking een einde te maken.

In november werden de 'Ogoni 9' herdacht, de negen Nigeriaanse activisten die 25 jaar geleden werden opgehangen vanwege hun strijd tegen Shells activiteiten in hun thuisland, de Ogoni regio in Nigeria. Met een indrukwekkende performance liet Fossil Free Culture NL letterlijk en figuurlijk een licht schijnen op de foute banden tussen NEMO en Shell.

Viering Fossilvrij Museumplein door Fossil Free Culture NL, Amsterdam. Foto: Laura Ponchel

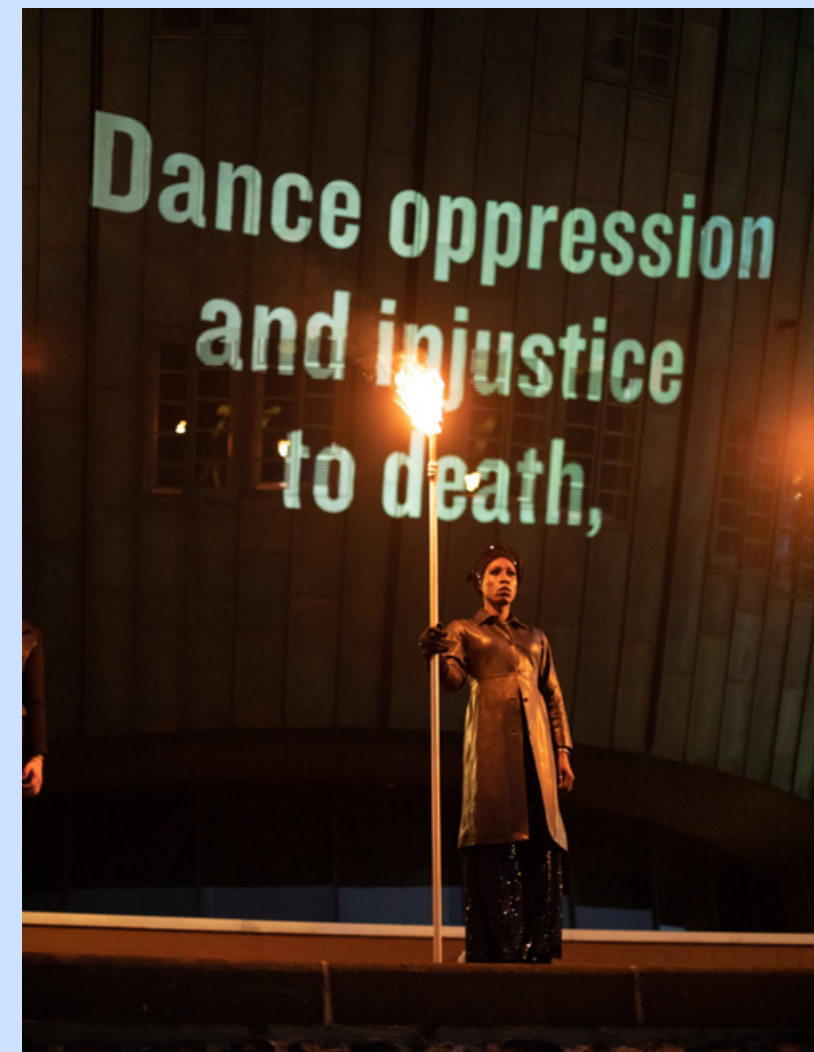

WHAT'S NEXT?

In 2021 bleek dat ook NEMO de banden met Shell heeft verbroken. Fossil Free Culture NL gaat zich de komende tijd zich op de banden tussen het Scheepvaartmuseum en BP richten, naast het opzetten van de 'Disobedient Art School' om meer mensen te trainen op het snijvlak van kunst en activisme.

Performance van Fossil Free Culture NL voor NEMO, Amsterdam. Foto: Laura Ponchel

Performance van Fossil Free Culture NL ter nagedachtenis aan de Ogoni 9 bij NEMO, Amsterdam. Foto: Anisa Xhomaqi

FOSSIELVRIJ BINNEN DE KLIMAATBEWEGING

Fossielvrij NL heeft altijd al een sterke, verbindende en ondersteunende rol gespeeld in de Nederlandse klimaatbeweging. We vinden het belangrijk steun te bieden aan startende klimaatinitiatieven, en te zorgen voor verbinding tussen grotere milieu NGO's, grassrootsgroepen en die groepen onderling.

WAT GEBEURDE ER IN 2020?

Webinarserie Klimaatstrijd in Crisistijd

In 2020 had de coronapandemie een grote impact op de klimaatbeweging in Nederland. Vooral de grassroots groepen Fridays for Future en Code Rood hadden hier veel last van, omdat zij in de beginperiode van de lockdown grote mobilisaties gepland hadden. Wij steunden hun aangepaste (online) mobilisaties en speelden een essentiële rol om de verbinding op te zoeken en samen op te trekken in uitdagende tijden. Zo zorgden we samen met andere groepen zoals Code Rood, TNI en Extinction Rebellion voor de webinarserie: Klimaatstrijd in Crisistijd. Samen met experts en prominenten uit de beweging bespraken we thema's als 'actievoeren in tijden van een pandemie', 'systeemverandering en een rechtvaardige transitie' en 'het kapitalisme in de klimaatstrijd'.

Beter uit de Crisis

Naar voorbeeld van de internationale "Just Recovery" principes, lanceerden we het 'Beter uit de Crisis Manifest', samen met een breed scala aan organisaties, waaronder Nederland wordt Beter (bekend van KOZP), verschillende FNV-werkgroepen en jongerenorganisaties.

Opmars Klimaatalarm

We sloegen de handen ineen met tien organisaties en groepen - van Greenpeace en vakbond FNV tot Fridays for Future en de Grootouders voor het Klimaat - om richting de verkiezingen van maart 2021 een grote, gezamenlijke mobilisatie te organiseren: het Klimaatalarm. Onder de noemer de Klimaatcrisis Coalitie blijven we samenwerken aan grote klimaatmobilisaties organiseren en versterken we de samenwerking tussen klimaatgroepen en organisaties onderling.

Daarnaast speelde Fossielvrij NL een actieve rol in het versterken van de maandelijkse 'bewegings-overleggen'. Die transformeerden naar online vergaderingen waarin we strategie, plannen en ideeën delen en afstemmen met veel verschillende actieve groepen uit de Nederlandse klimaatbeweging.

WHAT'S NEXT?

Na de verkiezingsmobilisatie van maart 2021, het Klimaatalarm, bouwen we door aan een krachtige, decentrale klimaatbeweging met lokale klimaat-coalities in meer dan 14 Nederlandse steden. Ook volgt in het najaar een nieuwe brede klimaatmobilisatie rondom de klimaatop COP26 in Glasgow.

TEAM & ORGANISATORISCH

De Stichting Fossielvrij NL is opgezet om de Fossielvrij beweging in Nederland te steunen, om groepen en mensen aan elkaar te verbinden, mensen in hun kracht te zetten en richting te geven aan de strategie die we als beweging gezamenlijk nastreven.

WAT GEBEURDE ER IN 2020?

Vernieuwd DNA: klimaatrechtvaardigheid staat centraal

Vanaf het begin van 2020 zijn we explicieter keuzes gaan maken over onze strategie, ons DNA en de rol die Fossielvrij NL speelt in de bredere klimaatbeweging. Begin 2020 komt het resultaat van het strategieproces dat wij eind 2019 organiseerden tot uiting. We besluiten de ABP fossielvrij campagne focus te geven als Fossielvrij NL team. Daarnaast

krijgt de nieuwe, veelbelovende campagne van Reclame Fossielvrij prioriteit in de financiële steun die we bieden aan groepen in de beweging.

Ook besluiten we ons organisatorische DNA te vernieuwen, zodat het duidelijker wordt wat de identiteit van een Fossielvrij groep is, en we met de verschillende groepen een gezamenlijke macht kunnen vormen.

In het DNA maken we onze kernwaarden expliciet en beschrijven we onze visie (zie het hoofdstuk "Dit is Fossielvrij NL"). Daarnaast besluiten we ook dat 'klimaatrechtvaardigheid' een centrale rol krijgt in onze campagnes; het streven naar rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid staan aan de basis van onze motivatie om de klimaatcrisis aan te pakken. Anders gezegd: we kunnen de klimaatcrisis niet in isolatie van andere crises aanpakken. We maken daarom de verbanden tussen de fossiele industrie en bredere maatschappelijke structuren van uitbuiting expliciet in onze campagnes.

Black Lives Matter protest in Amsterdam Zuidoost. Foto: Marianna van der Stel

Uitbreiding team en wisseling bestuur

Deze besluiten betekenen dat we per juli 2020 onze nieuwe ABP fossielvrij campagnecoördinator Hiske Arts verwelkomen in ons team. En dat per september 2020 biologiedocent Erik Lu ons team komt versterken als trainee. Met deze geweldige aanwinsten hebben we in totaal een team van vijf betaalde krachten in dienst.

Ook het Fossielvrij NL bestuur maakte een aantal wisselingen door in 2020. Voor het eerst sinds de oprichting van onze stichting krijgen we een nieuwe voorzitter. We willen de bestuursleden die afscheid genomen hebben, waaronder onze oprichtingsvoorzitter Marleen Janssen Groesbeek en penningmeester Chris Roorda, van harte bedanken voor al hun inzet en werk voor Fossielvrij NL. Onze nieuwe voorzitter, Vatan Hüzeir, is een van de campagners die vanaf het begin betrokken was bij de ABP fossielvrij campagne. Hij is met zijn vele impactvolle onderzoeken een inspiratiebron voor velen in de Fossielvrij beweging. We zijn daarom ontzettend trots dat wij hem nu hebben mogen verwelkomen als voorzitter (zie ook: het 'interview met onze nieuwe voorzitter', op pagina 22).

Fondsenwerving, digitaal actievoeren en samenwerking 350.org

In maart 2020 schakelen we snel over naar digitaal overleggen vanwege het coronavirus. En we geven vanaf de zomer steeds hogere prioriteit aan onze fondsenwerving vanwege het aflopen van onze eenmalige bijdrage van de Nationale Postcode Loterij. We investeren zowel in onze online fondsenwerving, als in onze institutionele fondsenwerving.

We blijven nauw samenwerken met onze collega's in het Europese team van 350.org en de wereldwijde organisatie; met name rondom fondsenwerving, de overschakeling naar digitaal actievoeren en de focus op principes voor een eerlijk herstel uit de crisis (Just Recovery Principles).

WHAT'S NEXT?

Vanwege onze financiële situatie, moeten we begin 2021 het team verkleinen. Dankzij de succesvolle crowdfundingactie in maart 2021 kunnen we door met een team van drie personen. In 2021 houden we onze focus op de ABP fossielvrij campagne en hebben we minder capaciteit om de bredere klimaatbeweging te ondersteunen. Daarnaast blijven we de verschillende Fossielvrij groepen steunen met een financiële bijdrage, zorgen we voor digitale tools (zoals een vernieuwd petitieplatform) en trainingen.

Women's March in Amsterdam. Foto: Liset Meddens

INTERVIEW MET ONZE NIEUWE VOORZITTER VATAN

Ten eerste: kun je jezelf voorstellen?

Mijn naam is Vatan Hüzeir. In het dagelijkse leven ben ik PhD-kandidaat. Aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam doe ik onderzoek naar kritieken op de sociale orde onder klimaatactivisten. Ik ben langer dan 10 jaar actief als klimaatactivist, maar daarvoor zette ik me in rondom kwesties als zelfbeschikking, antiracisme, mensenrechten en het milieu. Ik raakte in het begin betrokken bij Fossielvrij NL toen ik in 2013 een campagne opzette tegen de banden tussen mijn universiteit en de fossiele industrie. De beweging steunde mij enorm en nu geef ik graag terug aan de beweging als voorzitter van onze stichting. Die bestond destijds nog niet. Als voorzitter zit ik natuurlijk bestuursvergaderingen voor, maar ik onderhoud bijvoorbeeld ook strategisch overleg met Liset, de directeur.

Wat zie jij als de grootste kracht van de Fossielvrij beweging?

De fossielvrij beweging is in staat om het maatschappelijk draagvlak voor de fossiele energie enorm te ondermijnen.

"De Fossielvrij beweging versnelt de energietransitie op een unieke manier."

Door heel Nederland stellen groepen vrijwilligers banden tussen hun instelling - zoals een universiteit, culturele instelling, of pensioenfonds - en de fossiele energie ter discussie. Dat doen ze autonoom, van onderop, decentraal en op vrijwillige basis. Dat ontketent een geweldige energie in de beweging die aantoonbaar succesvol is. De stichting opereert hierbij natuurlijk als spil in de beweging.

Welke impact denk je dat Fossielvrij als beweging gehad heeft?

De Fossielvrij beweging heeft een grote impact gehad op de sociaal-culturele kant van de energietransitie. De druk op de fossiele industrie wordt dankzij de fossielvrij campagnes steeds groter. Zo is het voor publieke instellingen steeds minder geaccepteerd om samen te werken met fossiele bedrijven.

Ons idee van een 'fossielvrij' Nederland wordt dan ook steeds meer omarmd. Zo kwam de term terecht in meerdere partijprogramma's rond de landelijke verkiezingen. De term die wij populariseerden is zichtbaar:

"Van fossielvrij wonen tot fossielvrij staal - deze woordgroepen zijn stille getuigen van de kracht van ons verhaal."

Ik geloof ook dat we een bron van inspiratie zijn geweest voor de hedendaagse klimaatbeweging. Sinds 2012 hebben we hard gevochten tegen de vanzelfsprekendheid van een op fossiele energie ingericht energiesysteem. Onze strijd inspireert en bekrachtigt de bredere klimaatbeweging. We vergroten onze impact door samenwerking met andere klimaatactivistische groepen. Met krachtige allianties oefenen we extra druk uit op onze campagnedoelwitten.

Hoe ziet in jouw ogen de toekomst van de Fossielvrij beweging eruit?

De komende jaren blijft onze beweging scherp op kansen om strategische klimaatcampagnes op te zetten. Als spil binnen de Nederlandse klimaatbeweging zullen onze campagnes en narratieven een kantelende werking hebben. Waar samenwerking met de fossiele industrie nu nog geaccepteerd wordt is dat straks not done. Zo bevrijden we de samenleving van het juk van deze klimaatontwrichtende industrie en komt er sociaal-cultureel gezien ruimte voor de noodzakelijke versnelling van de energietransitie.

Om dat te bereiken zal onze beweging de fossiele industrie strippen van zijn geprivilegieerde toegang tot allerlei sociale dimensies. De culturele sector verbreekt zijn banden met 'fossiel', de industrie zal zijn greenwashing niet meer kunnen etaleren in de publieke sfeer, kennisinstellingen maken fossiele bedrijfsmodellen niet nog winstgevender, politieke lobby door de fossiele industrie is verboden, onze pensioenfonds investeren vanzelfsprekend niet meer in grijze energie.

“Om onze doelen te verwezenlijken zullen we de klimaatstrijd meer moeten verbinden met andere strijden tegen onrechtvaardigheid.”

Daartoe hebben we alvast een DNA geformuleerd waar social justice een belangrijke rol in neemt. De komende jaren implementeren we die verder in al ons activisme. Zo zal onze strijd verknoopt raken met de strijd van bondgenoten die we nu wellicht nog niet kennen.

Die bondgenoten zullen we ontmoeten in een maatschappelijke context waarin de gevolgen van klimaatverandering steeds zichtbaarder worden, en de verontwaardiging over business-as-usual steeds groter. Wij zullen er dan zijn om die verontwaardiging opnieuw te kanaliseren in daadkrachtige campagnes.

Vatan Hüzeir spreekt tijdens de Rotterdamse Klimaatmars in 2019

FOSSIELVRIJ GROEPEN

DEN HAAG FOSSIELVRIJ

Roept de gemeente Den Haag op om uit investeringen in kolen, olie en gas te stappen. Actief sinds 2016.

FOSSIL FREE CULTURE NL

Werkt aan het bevrijden van alle musea en culturele instellingen in Nederland van fossiele sponsoring. In 2020 vierde Fossil Free Culture NL dat het lukte om de banden tussen het Concertgebouw en Shell te verbreken. Actief sinds 2016.

FOSSIL FREE FEMINISTS

Een collectief van jonge feministen die de klimaatcrisis en het patriarchaat samen bestrijden. Actief sinds 2019.

FOSSIL FREE MAASTRICHT

Een groep studenten en medewerkers van de Universiteit Maastricht die zich met name richt op de campagne om ABP te laten divesteren uit de fossiele industrie. Actief sinds 2017. Na een krachtige campagne, wordt in september 2020 duidelijk dat de Maastricht University ABP in een sterke brief vraagt om de banden met de fossiele industrie te breken.

AMSTERDAM FOSSIELVRIJ

Roept de gemeente Amsterdam op om hun banden met de fossiele industrie te verbreken. Actief sinds 2015. In april 2020 wint Amsterdam Fossilvrij van de gemeente in de zaak rondom het warmteplan in de Sluisbuurt, waarbij de warmte zou komen van afvalverbranding, fossiele aardgas en biomassa.

GRONINGEN FOSSIELVRIJ

Lokale groep in Groningen die verschillende klimaatgroepen samenbrengt en op de hoogte houdt van acties en activiteiten. Actief sinds 2016.

NIJMEGEN FOSSIELVRIJ

Voert actie in Nijmegen om de banden tussen de gemeente en de universiteit en Shell (en andere fossiele bedrijven) te verbreken. Voert actie voor de ABP fossilvrij campagne. Actief sinds 2016.

FOSSIELVRIJ ONDERWIJS

Stelt de (groeiende) invloed van de fossiele industrie op (basis)scholen aan de kaak. Actief sinds 2017.

RECLAME FOSSIELVRIJ

Strijdt tegen reclame door de fossiele industrie, omdat deze reclame de klimaatcrisis verdiept in plaats van afremt. In december 2020 bereikt Reclame Fossilvrij hun eerste grote overwinning als Amsterdam als eerste gemeente ter wereld fossiele reclame wil weren. In de Trouw duurzame top 100 kreeg Reclame Fossilvrij een eervolle 18e notering. Opgericht eind 2019.

FOSSIELVRIJ HOGER ONDERWIJS UTRECHT

Roept de bestuurders van het hoger onderwijs in Utrecht op druk uit te oefenen op pensioenfonds ABP om te divesteren uit de fossiele sector. Actief sinds 2020.

WERELDWIJD

Fossielvrij NL is ontstaan vanuit de wereldwijde klimaat-organisatie 350.org en we werken nog altijd nauw samen. Onze campagnes inspireren en versterken we elkaar.

Oproep tot een Just Recovery

In april sloten wij ons aan bij meer dan 500 organisaties wereldwijd die oproepen tot een 'Just Recovery': een gezamenlijk antwoord om groen en rechtvaardig uit de coronacrisis te komen.

Meer dan 14 biljoen wereldwijd gedivesteed

Dankzij de wereldwijde divestmentbeweging zijn inmiddels 1318 instellingen gestopt met investeren in de fossiele industrie, met een totaalbedrag van 14 biljoen dollar.

New York State Pension fund divestment

Dankzij een krachtige campagne van onze moeder-organisatie 350.org in New York State gaat één van de grootste en invloedrijkste pensioenfondsen ter wereld divesteren uit de fossiele industrie. Deze ontwikkelingen zijn ook voor ons van belang, omdat het onze campagne voor een fossielvrij ABP pensioenfonds kracht bijzet.

Actie voor Just Recovery in Zuid-Afrika. Foto: Glen Tyler-Davies, 350.org

De grootste, gezamenlijke religieuze divestment ooit

In mei 2020 kondigden 47 religieuze instellingen uit 14 landen aan te divesteren uit de fossiele industrie. Tot deze groep behoren katholieke, protestantse, anglicaanse en joodse instellingen. Dit belangrijke statement vanuit religieuze investeerders zet druk om de transitie te maken van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energie.

Focus op Centrale Banken

In Europa bouwt 350.org aan een coalitie van NGO's en grassroots groepen die samen de druk op de fossiele investeringsstromen van de Europese Centrale bank en de 'Bank of England' verhogen. Verschillende prominente leiders binnen beide banken hebben aangegeven dat ze onze eisen serieus nemen, dus we hebben goede hoop dat er 2021 verandering komt.

Fossiele projecten gestopt

350.org heeft cruciale bijdrage geleverd aan het stoppen van grote fossiele projecten. Tot dit lijstje behoren de Keystone XL pijpleiding en de Williams schaliegaspijpleiding.

Actie van 350 Europe gericht op de European Central Bank

Activisten roepen de Bank of England op te investeren in een Just Recovery, Londen.

In Frankfurt roepen de activisten van het Koala Kollektiv de Europese Centrale Bank op te stoppen met het financieren van fossiele projecten. Foto: Koala Kollektiv

FINANCIËN

BALANS PER 31 DECEMBER 2020

	31-12-2020		31-12-2019
	€		€
ACTIVA			
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa			
Inventarissen	1.229		769
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorderingen			
Handelsdebiteuren	155	-	
Overige vorderingen en overlopende activa	19.439	9.256	
	19.594	9.256	
Liquide middelen			
Triodos NL12TRIO0391143980	100.419	74.923	
	121.242	84.948	
PASSIVA			
STICHTINGSVERMOGEN			
Overige reserve	32.015	35.548	
KORTLOPENDE SCHULDEN			
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	8.837	3.800	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	5.276		
Kortlopende overige schulden en overlopende passiva	75.114	3.133	
	89.227	42.467	
	121.242	49.400	
		84.948	

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020

	2020	Begroting	
	€	2020	2019
		€	€
BATEN			
Subsidies van andere organisaties	314.813	389.500	327.123
Bijdrages deelnemers aan trainingen	-	-	3.045
Donaties	25.007	10.000	6.682
	339.820	399.500	336.850
LASTEN			
Personeelskosten	177.138	163.000	145.790
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	199	-	90
Overige organisatiekosten	166.016	221.500	190.781
	343.353	384.500	336.661
Som der bedrijfslasten			
	-3.533	15.000	189
Netto resultaat			
	-3.533		189
RESULTAATBESTEMMING			
Overige reserve			

COLOFON

Stichting Fossielvrij NL

www.fossielvrij.nl

info@fossielvrij.nl

KvK nummer: 65630947

De financiële jaarrekening van Fossielvrij NL is door Van Tunen & Partners BV samengesteld.

Deze jaarrekening met de samenstelverklaring van de accountant zijn op te vragen via info@fossielvrij.nl

Stichting Fossielvrij NL heeft de ANBI-status en voldoet aan alle hieraan verbonden voorwaarden.

Doneren kan via

doneren.fossielvrij.nl

Samenstelling Bestuur

Vatan Hüzeir, Voorzitter

Layla Sawyer, Secretaris

Joost den Hartog, Penningmeester

Zohra Moosa, Algemeen bestuurslid

Olivia Langhoff, Algemeen bestuurslid

Freek Bersch, Algemeen bestuurslid

Directie

Liset Meddens

Foto credits

Cover foto: Docenten komen in actie tijdens de lancering van de vernieuwde ABP fossielvrij campagne in Amsterdam.

Foto: Laura Ponchel

Foto op pagina 2: Solidariteitsactie voor gemeenschappen in Argentinië die getroffen worden door fracking, bij het Maagdenhuis in Amsterdam. Foto: Laura Ponchel

Solidariteitsactie voor gemeenschappen in Argentinië die getroffen worden door ABP's investeringen in fracking, voor het Maagdenhuis in Amsterdam. Foto: Laura Ponchel

Fossielvrij NL

www.fossielvrij.nl